

Socialinės integracijos centro Vaiko apsaugos politika (VAP)

IVADAS

Ši Vaiko apsaugos politika (toliau – Politika) nustato organizacijos įsipareigojimus užtikrinti vaikų saugumą, gerovę ir teises. Ji remiasi Lietuvos Respublikos įstatymais bei tarptautiniais vaikų teisių apsaugos principais.

Socialinės integracijos centro (toliau – SIC) atsakomybė – užtikrinti, kad darbuotojai, savanoriai, veikla ir vykdomos programos nedarytų jokios žalos vaikams.

Privaloma pranešti atitinkamoms institucijoms apie bet kokius įtarimus dėl vaikų saugumo.

Vaiku laikomas bet koks asmuo iki 18 m.

Ši politika taikoma visiems organizacijos darbuotojams, savanoriams, partneriams ir kitiems asmenims, turintiems kontaktą su vaikais organizacijos veikloje.

Vaikai, dalyvaujantys SIC veiklose, privalo būti maksimaliai apsaugoti nuo tyčinių ir (ar) netyčinių veiksmų, galinčių sukelti rizikingas situacijas ar bet kokios formos smurtą prieš juos.

ŽALOS SAŲOKŲ APIBRĖŽIMAI

- ◆ **Fizinė prievarta prieš vaikus** – tai tyčiniai veiksmai, sukeltys vaikui skausmą ir galintys lemti sveikatos ar raidos sutrikimus. Tai gali apimti mušimą, stumdymą, spardymą, deginimą, kandžiojimą, smauginimą ar kitus veiksmus, sukeliančius fizinį skausmą. Fizinė prievarta taip pat apima „ypatingų“ bausmių taikymą, pavyzdžiui, kankinimus ar vaiko uždarymą tamsiose patalpose.
- ◆ **Seksualinė prievarta** – vaiko vertimas arba įkalbinėjimas dalyvauti seksualinėje veikloje, kurios jis visiškai nesupranta ir neturi pasirinkimo duoti sutikimą. Tai gali būti išprievartavimas, oralinis seksas, įsiskverbimas arba tokie veiksmai, kurie nesusiję su lytiniu santykiavimu, kaip masturbacija, bučiavimasis, trynimasis ir lietimas. Tai taip pat gali būti vaikų įtraukimas į seksualinių vaizdų žiūrėjimą ar kūrimą, seksualinės veiklos stebėjimą ir skatinimas vaikus elgtis seksualiai netinkamais būdais.
- ◆ **Seksualinis vaikų išnaudojimas** – tai seksualinės prievartos forma, kai vaikai įtraukiami į bet kokią seksualinę veiklą mainais už pinigus, dovanas, maistą, būstą, statusą ar kitus jiems ar jų šeimai reikalingus dalykus. Paprastai vaiku manipuliuojama arba jis verčiamas ir tai gali būti susiję su draugyste, jų pasitikėjimo įgijimu, narkotikų ir alkoholio vartojimu. Tai prievartos forma, kurią vaikai ir suaugusieji gali klaidingai suprasti kaip sutikimą. Vaikų seksualinis išnaudojimas pasireiškia įvairiais būdais. Tai gali būti vyresnio amžiaus nusikaltėlio vykdoma finansinė, emocinė ar fizinė jauno žmogaus kontrolė. Gali būti, kad bendraamžiai manipuliuoja aukomis arba verčia jas užsiimti seksualine veikla. Tai taip pat gali būti susiję su oportunistiniais arba organizuotais nusikaltėlių tinklais, kurie gauna finansinę naudą iš jaunų aukų gabenimo iš vienos vietos į kitą, kad galėtų užsiimti lytiniais santykiais su įvairiais žmonėmis.

- ◆ **Nepriežiūra ir netinkamas elgesys** – atsižvelgiant į kontekstą, išteklius ir aplinkybes tai nuolatinis pagrindinių vaiko fizinių ir (arba) psichologinių poreikių netenkinimas, dėl kurio gali būti rimtai pakenkta sveikai vaiko fizinei, dvasinei, moralei ir protinei raidai. Tai apima ir nesugebėjimą tinkamai prižiūrėti ir apsaugoti vaikus nuo žalos, užtikrinti mitybos, pastogės ir saugių gyvenimo sąlygų.
- ◆ **Emocinė prievarta** – nuolatinis netinkamas emocinis elgesys, turintis įtakos vaiko emocinei raidai. Prie emociškai žiauraus elgesio priskiriamas judėjimo ribojimas, žeminimas, niekinimas, patyčios (įskaitant kibernetines patyčias), grasinimas, gąsdinimas, diskriminavimas, tyčiojimas ar kitos nefizinės priešiškos ar atstumiančios elgesio formos.
- ◆ **Komercinis išnaudojimas** – vaiko išnaudojimas darbe ar kitoje veikloje, siekiant naudoti kitiems ir darant žalą vaiko fizinei ar psichinei sveikatai, išsilavinimui, moraliniam ar socialiniam ir emociniam vystymuisi. Tai apima, bet neapsiriboja vaikų darbu.

POLITIKOS REIKALAVIMAI IR PRINCIPAI

- ◆ Veikloms su vaikais samdyti tik tokius darbuotojus, kurie yra tinkami darbui su vaikais.
- ◆ Užtikrinti, kad visi darbuotojai žino savo įsipareigojimus ir atitinkamai reaguoja į smurto prieš vaikus ir vaikų seksualinio išnaudojimo atvejus.
- ◆ Organizacija privalo rūpintis vaikais, su kuriais dirba, bendrauja arba kuriuos veikia jų darbas ir veikla.
- ◆ Jei organizacijos bendradarbiauja su partneriais, jos privalo padėti partneriams laikytis minimalių apsaugos reikalavimų.
- ◆ Įvertinti, kokias rizikas vaikams galėtų kelti SIC veiklos ir programos, ir tas rizikas sumažinti arba panaikinti.
- ◆ Palaikyti procedūras, kurios užtikrina žinių apie vaiko saugumo užtikrinimą sklaidą, smurto prieš vaikus prevenciją.
- ◆ Visi sprendimai priimami, atsižvelgiant į geriausius vaiko interesus.
- ◆ Visi vaikai turi lygias teises į apsaugą nuo žalos.
- ◆ Organizacija netoleruoja jokios smurto formos prieš vaikus.
- ◆ Užtikrinama vaikų privatumo apsauga ir pagarba jų orumui.
- ◆ Visi veiksmai, susiję su vaikų apsauga, atliekami atsižvelgiant į vaiko interesus, kurie yra svarbiausi.
- ◆ Visi darbuotojai privalo laikytis šios politikos ir pranešti apie pažeidimus.

VAIKŲ APSAUGOS PRIEMONĖS

- ◆ **Atranka ir mokymai** – SIC, veikloms su vaikais organizuoti, vykdo darbuotojų/savanorių atranką įvertinant tinkamumą dirbti su vaikais, įskaitant teistumo patikrą. Savanoriai/darbuotojai yra informuoti apie smurto prieš vaikus problemą ir vaikams kylančius pavojus. Savanorių ir darbuotojų žinios šia tema yra atnaujinamos organizuojamuose mokymuose, seminaruose ir konferencijose.
- ◆ **Elgesio kodeksas** – visi darbuotojai privalo laikytis patvirtinto elgesio kodekso, draudžiančio netinkamą elgesį su vaikais.
- ◆ **Komunikacija** – su vaikais susijusi informacija, pasakojimai ir vaizdinė medžiaga (fotografijos, vaizdo įrašai ar socialinių tinklų informacija) yra naudojami tinkamai, t.y. neatskleidžiant konkrečios, su vaiku susijusios informacijos ir tik gavus vaikų tėvų/globėjų leidimą.
- ◆ **Pranešimų apie pažeidimus mechanizmas** – nustatyta aiški procedūra, kaip pranešti apie įtariamą smurtą ar nepriežiūrą. Visi darbuotojai/savanoriai supažindinti su nustatyta procedūra.
- ◆ **Bendradarbiavimas su institucijomis** – organizacija bendradarbiauja su Vaiko teisių apsaugos tarnyba, policija ir kitomis atsakingomis institucijomis.

PRANEŠIMŲ TEIKIMAS

- ◆ Jei darbuotojas/savanoris pastebi ar įtaria vaikų teisių pažeidimus, jis privalo nedelsiant pranešti atsakingam organizacijos asmeniui arba teisėsaugos institucijoms. Organizacija imasi visų būtinų veiksmų situacijai įvertinti, vaikui apsaugoti ir užkirsti kelią tolesniems pažeidimams.

ATSAKOMYBĖ

- ◆ Visi organizacijos darbuotojai ir partneriai privalo susipažinti su šia politika ir patvirtinti jos laikymąsi. Pažeidus šią politiką, gali būti taikomos drausminės arba teisinės priemonės. Organizacija reguliariai peržiūri ir atnaujina politiką, atsižvelgdama į teisinius reikalavimus ir gerąsias praktikas.